

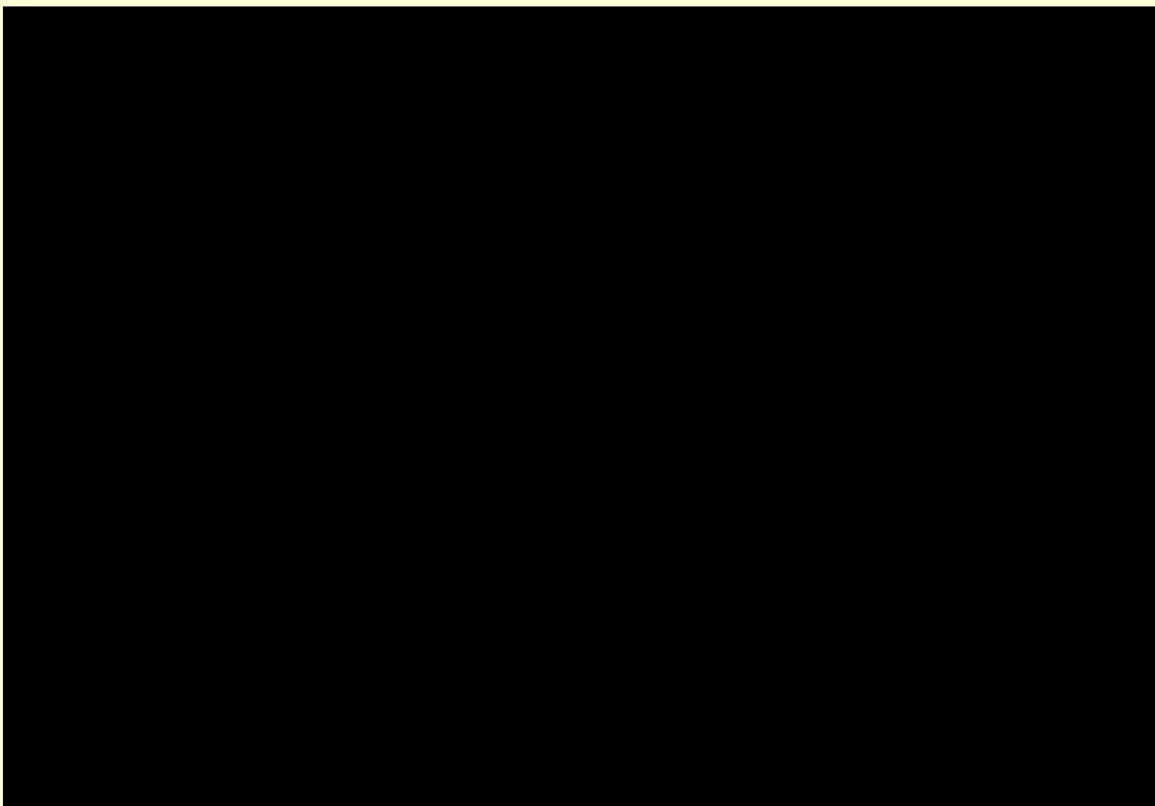
PREPARING/USING NET IN ART EDUCATION

Prof. dr. Jadranka Damjanov

Web design: mr. Neven Kovačić

Preparation&structure: dr. Robert Pezer

**W
O
R
K
S
H
O
P**

ADVENTURE

POČELA I NAČELA

U drugoj radionici namjera je istražiti i osvijetliti proces gledanja; osvijetliti odnos slikovnog opazanja i formalnih elemenata umjetničkih djela; pravići preobrazbu jednog formalnog elementa u drugi (linije u plinu i obratno) u događaju djela; osvjetliti slojevitost umjetničkog djela; osvjetliti djelo kao preobrazbu gledanja.

Ambijent: Stolicu se razmješteno uz jednu ili dvije strane prostorije. Stolova nema. Projektor je, kao uvijek, uz jednu uzdu stranu. Žid drugie, šire strane pokriven je fotokopijama relikva poročanja raznih, ipak preteta modernih crteža (3 x broj sudionika). Također su pripremljene i fotokopije cjelina crteža.

Struktura događanja

1. Sudionici dobivaju fotokopije cjeline crteža (ima ih toliko koliko i sudionika). Paziću se da traže, odnosno pronadu detalje sa "mreži", crteža i da ih, na fotokopiji cjeline, označe/zakrkuže olovkom. Studenti-instruktori prilaze sudionicima i postavljaju im ona ili ona pitanja: Kako ste uspjeli naći? Što je raslog da ste tako brzo našli? koji je bio prvi detalj koji ste uspjeli našti? koji bi se detalji povećali i izrekli i zašto? S onima, koji ne ulaze brzo, studenti-instruktori posebno rade. Usmjeravaju njihovu pozornost na neke međusobno slične ili različite elemente, na neke zgušnjosti i razrijeđenosti, na usmjerenje, na oblike itd. Tako im pomažu da osvijete kako odista gledaju i što odista vide.

2. Nakon što su svi identifikovali detalje, voditelj postavlja pitanje: što ste našli, na koji ste način pronašli? U kratkim se razgovorima obješavaju da su se nakon pojedinih: nametali shematski aspekti i da su im olakšavali identifikaciju. Voditelj obješava da tematski elementi u biti otežavaju pravo videenje i srednje dugo traženje. Uporozuje se na preobrazbu crteža u pogledu koji dugo i intenzivno traži.

3. Projicira se mikroskopijski fokus (nože i crtež oka). Tumači se što je proces fiksiranja i defiksiranja. Nakon toga se projicira fotografija lica na kojem je označena putanja oka.

Tumači se i obješava što se zbilo tijekom traženja detalja i zašto se transformirao crtež. Na je pogled uvijek pravećen promjenom, uvijek većom pretičašću i, ako smo nečim posebno potaknuti, traženje će biti intenzivnije i tako broj fiksacija veći, čine se naša "dika rejeta" neprestano mijenja (u trenutku kada se našao detalj, preobrazba vidnog polja je očita, mijenja dizajfno, inertnost, zadovoljavanje shemom (zakončeni) predstavlja veliku opasnost u istraživanju i konstituiranju svijeta. Upravo radi toga su detalji, koji su se zbog tematske određenosti nazljeđ lakše pronašli, zapravo otežavali zadržati, shematsko videenje crteža, odnosno njegovu shematsku rekonstrukciju pogledom.

4. a) Voditelj projicira detalje: f. Van Goghova crteža Svoja ulica u Les Saintes-Maries-de-la-Mer, 1888. olovka, pero, New York, Museum of Modern Art. Razgovor se vodi o tome što vidimo. Objeksturu se videenje linjskih poteza i mreža (šokova). Pokazuje se rekonstruirati mreža koja ih je proizvela. Uporozuje se na raznolik način postizanja dramatičnosti između plihe i linije (neke su točkastije izdane, neke su linije skrtačene, zadržane). b) Projicira se cjelina crteža i upozozuje se na mnoštvo sličnih preobrazki. Upravo se time želi postići svjetl da se takve tumačivosti primjenjuju tek dugotrajnim promatranjem, da tek dugotrajno promatranje dovodi do drugaćijeg videenja/gledanja, da je umjetničko djelo osvijetljanje/osvijetljenje dovoljnog videenja i da je slična preobrazba u kretanju od površno shvaćene cjeline do sve dublje razine, da postajuje sve osvijetljeniji na promjene bolje razabireno i da nas u tome, svojim slojevitosti i bogatstvom, vodi umjetničko djelo.

5. Ista se mreža sadu izvorno događajnom dovoljnog opazanja u različitim ardimedijima. a) Van Gogh's Put s kompresom, 1890. ulje, 92 x 73 cm, Otterlo. Prvo se analizira detalj: prepoznaju se mreže i linjski potezi u pastoznoj slikarskoj površini, a nakon toga se na cjelini pronašli detalji. b) Fotom se prikazuje detalj H. Mooreove Leuce figure, 1957. bronca, 290 cm, Zürich. Analiziraju se mrežasti i linjski urezi. Opet slijedi pokazivanje cjeline. c) Na slicu se način analizira i detalj arhitektonskog djela A. Gaudija Santa Coloma de Cervello (Kapela Güel), 1908.-1915., Barcelona. "Mreže" su očvrgnuta tipa razmnoženog kamengja a "linje" u redove slične spled.

6. Projicira se vrlo velika povećanja Van Goghova crteža Kut erta su stambom i klapom, 1889. olovka, pero, 62,5 x 47 cm, Amsterdam, Rijksmuseum Van Gogh. Sudionik koji je istraživao taj crtež vjerojatno ga prepoznaje. Prepoznaje se lato zamjenjivanje zakrbljenosti u linijama kao i na makrosrazini. Govori se o "trećoj dimenziji" linjskih akcenata, pored dubine i naznačeno širine postoji pomjerljivost iste konstitucije u lestraju tza. "dubina" - fraktal (a kasnijim radionicama "dubina" - fraktal se intencije kao "samodubnost" oblika ili "reflektor").

7. Na kraju ove radionice voditelj govori da se cjelo istraživanje može činiti besmisleno onome što ne odražuje od shematske razine, ali istraživa nauka da su svi napravneno klanjali se u razine na dublji i univerzalniji i otvorili sebi put u medijsko/umjetničko.

ORIGINS AND PRINCIPLES

The intention of the second workshop is to explore and become aware of the process of looking, to become aware of the relationship of literal perception and the formal elements of art work, to follow the transformation of one formal element into another in the occurrence of the art work (for instance a line into a plane (dot) and vice versa); to become aware of the many layers of an artwork, to become aware of a work of art as a transformation of looking.

Ambiance: Chairs are placed in rows along one of the longer walls. There are no tables. The projector is, as always, beside one of the shorter sides of the room. The opposite wall is covered with photocopies of precisely enlarged details of different, but mostly modern drawings (3 x the number of participants). Photocopies of the whole drawings are prepared too (as many as there are participants).

Structure of the Activity

1. The participants receive the photocopies of the wholes. (as many drawings as participants) They are invited to find the details of "their" drawings and to mark them on the photocopy of the whole. The students/instructors approach the participants and put these questions or similar ones: How did you succeed in finding the details? What is the reason you found them so quickly? Which detail did you notice first? Which detail would you isolate and enlarge yourself and why? The students/instructors work with the participants who are slower than the others. They direct them to pay attention to similar or different elements, to the accumulations and the spreadings, to the directions, to the shapes etc. In this way they help them to become aware of how they really look and what they, the participants, really see.

2. Later, when the details are all identified, the workshop leader asks: What were you doing? In what way were you discovering? In a brief discourse the participants become aware of the convenience in some cases of the schematic aspects and that the discoveries were seemingly easier because of that. The workshop leader on the other hand explains: the thematic elements really make real literally vision of the drawing more difficult. Attention is drawn to the transformation of the drawing in the gaze searching long and intensively.

3. A microphotograph of a focus is projected (or perhaps a drawing of the whole eye). We explain the process of fixation and defixation. After that a photograph of a face is shown which is observed, and the movements of the gaze are marked on it as dots and lines. The explanation continues and makes the participants aware of what had happened during the exploratory process when they had tried to find the details and why it meant transforming the drawing itself. Our gaze is always attracted by change, meaning by a greater attraction and if we are more encouraged by something, the search will be intensified and so the number of fixations larger, and so our "work image" changes all the time, as the element the detail is found the transformation of the thing seen becomes evident, consciously experi-

POČELA I NAČELA

enced.) A great danger in exploring and constituting the world is inertia, a satisfaction with the scheme (the meaning). That is the reason why the details which were seemingly easier to find, the figurative ones, really make the real, literal vision of the drawing and its more adequate reconstruction by the gaze more difficult.

4. a) The workshop leader projects the details of Van Gogh's Village Street in Les Saintes-Maries-de-la-Mer, 1888, pencil, pen, New York, Museum of Modern Art. The discourse is about what we see. The participants become aware of the vision of the linear strokes and the dots (points). We try to reconstruct the movements by which they were created. Instructions are given about the different modes of achieving ambiguity between the plane and the line (some points/dots are elongated, some lines are shortened). A whole of the drawing is projected and the participants are instructed about the large number of similar transformations. The intention is just to see that such subtleties can be noticed only after a long observation; that only long observation brings about another kind of vision/looking; that the work of art is an awareness/materialisation of literal perception and that a constant transformation means that from the totally caught superficially we go to a deeper level, to become more sensitive of the changes, to discriminate better and that the work of art with its many layers and richness guides us in that process.

5. We varyate the same idea: the occurrence of literal perception in different mediums.

a) Van Gogh The Road with a Cypress, 1890., oil, 92 x 73 cm, Otterlo. First we analyse the detail: linear strokes and dots are recognised on the impasto surface. After that the detail is found in the whole of the painting. b) A detail of H. Moore's Reclining Figure is shown, 1957, bronze, 290 cm, Zürich. The dotlike and line-like cuts are analysed. Then the whole of the sculpture is shown. c) In a similar way we analyse a detail of an architectural work (A. Gaudi: Santa Coloma de Cervello (Chapel Güel), 1908-15, Barcelona). The "dots" this time are heaps of stones of different shapes and the "lines" are bricks put in rows. Again we project the complete work.

6. A very big enlargement of Van Gogh's drawing The Stone Bench and Ivy, 1889, pencil, pen, 62,5 x 47 cm, Amsterdam, Rijksmuseum Van Gogh is projected. Any participant who has explored this drawing can probably recognise it. The same alteration of the curvature of lines as on the macrolevel is recognised. We talk about the "third dimension" of the linear sequences: Besides the length and the rather small width there is an endless repetition of the same constellation, the so called "depth", the fractal (in the later workshops it appears as "self-referentialness" of the shapes or as "reflectors").

7. In the end the workshop leader says that the whole exploration may seem senseless to someone who does not want to give up the schematic level but at the same time he/she expresses hope that all the participants have interperably slipped from this level to a deeper and more universal one and opened a path for themselves to the mediantum to the artistic.

ORIGINS AND PRINCIPLES

Studenti dijele fotokopije crteža/The students-instructors distribute photocopies of the drawings

Traze se detalji/A search for details

Traze se detalji/A search for details

Nađeni se detalj uretara u cjelini crteža/The discovered detail is drawn onto the drawing as a whole.

Studentica tumači/A student-instructor explains

Studentice intenzivno rade u jednom sudionikom/The students-instructors working hard with a participant

Pitamo se kako smo pronašli/We ask ourselves: how did we find out?

Tumačimo na projekcijama prijetu: linjskih i mrežastih oblika u drugi medij/The explain the transposition of linear and spot-like shapes into another medium

MSP

A D V E N T U R E

Metodičke Sintagme i Paradigme - Avangarda - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Address D:\Users\pzezer\WorkingFolder\msp\MSPweb18_06\I_razred\f-vj-av-1a.htm

METODIČKE SINTAGME I PARADIGME

BROJ POSJETA 003456

METODIČKO USAVRŠAVANJE SREDNJOŠKOLSKIH NASTAVNIKA LIKOVNE UMJETNOSTI

VJEŽBE AVANTURA 1 2 3 4 NOVE VJEŽBE 1 2 3 4

1. RAZRED / CRTEŽ / KAKO GLEDAMO

Kazalo

vježba 1 Pronalaženje detalja, zagonetka, razgovor, demonstracija [I/2-1,2,3]

ELEMENTARNI ZNAK

KADAR Oblik: omjeri i razmjeri

SINTAKSA Oblik: ritam i simetrije

Oblik i ZNAČENJE / NAMJENA

Oblici u RAZLIČITIM MEDIJIMA ZAJEDNO

KAKO GLEDAMO (istraživački)

ŠTO VIDIMO (promjenu svjetlosti)

KAKO SAGLEDAVAMO (cjelinu)

Copyright © Jadranka Damjanov, ZAGREB, 1998/2001.

My Computer

A D V E N T U R E

Metodičke Sintagme i Paradigme - Avangarda - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Address [D:\Users\pzezer\WorkingFolder\msp\MSPweb18_06\I_razred\f-vj-av-1a.htm](D:\Users\pzezer\WorkingFolder\msp\MSPweb18_06\I_razred\f-vj-av-1a.htm)

METODIČKE SINTAGME I PARADIGME

BROJ POSJETA 003456

METODIČKO USAVRŠAVANJE SREDNJOŠKOLSKIH NASTAVNIKA LIKOVNE UMJETNOSTI

► SURADUJTE S NAMA ► IZVORI

VJEŽBE AVANTURA 1 2 3 4 NOVE VJEŽBE 1 2 3 4 1. RAZRED / CRTEŽ / KAKO GLEDAMO

Kazalo

vježba 1 Pronalaženje detalja, zagonetka, razgovor, demonstracija [I/2-1,2,3]

ELEMENTARNI ZNAK
KADAR Oblik: omjeri i razmjeri
SINTAKSA Oblik: ritam i simetrije
Oblik i ZNAČENJE / NAMJENA
Oblici u RAZLIČITIM MEDIJIMA ZAJEDNO
KAKO GLEDAMO (istraživački)
ŠTO VIDIMO (promjenu svjetlosti)
KAKO SAGLEDAVAMO (cjelinu)

Copyright © Jadranka Damjanov, ZAGREB, 1998/2001.

My Computer

STUDENTS

Metodičke Sintagme i Paradigme - Avangarda - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Address [D:\Users\ipezer\WorkingFolder\msp\MSPweb18_06\1_razred\1-vj-nove-1a.htm](D:\Users\ipezer\WorkingFolder\msp\MSPweb18_06\1_razred\1-vj-nove-1a.htm)

METODIČKE SINTAGME I PARADIGME

METODIČKO USAVRŠAVANJE SREDNJOŠKOLSKIH NASTAVNIKA LIKOVNE UMJETNOSTI

BROJ POSJETA 003456

SURADUJTE S NAMA IZVORI

VJEŽBE AVANTURA 1 2 3 4 NOVE VJEŽBE 1 2 3 4

1. RAZRED / CRTEŽ / KADAR odaberite vježbu

Kazalo

vježba 1	Neprikosnovenost cjeline, vježba [P. Abramović, A. Filep, J. Hotko, S. Križan, M. Šeremet]
----------	--

Copyright © Jadranka Damjanov, ZAGREB, 1998.

My Computer

AVANTGARDE

Metodičke Sintagme i Paradigme - Avangarda - Microsoft Internet Explorer

Address [D:\Users\ipezer\WorkingFolder\msp\MSPweb18_06\II_razred\1-f-vj-nove-2a.htm](D:\Users\ipezer\WorkingFolder\msp\MSPweb18_06\II_razred\1-f-vj-nove-2a.htm)

METODIČKE SINTAGME I PARADIGME

METODIČKO USAVRŠAVANJE SREDNJOŠKOLSKIH NASTAVNIKA LIKOVNE UMJETNOSTI

BROJ POSJETA 003456

SURADUJTE S NAMA IZVORI

VJEŽBE AVANTURA 1 2 3 4 NOVE VJEŽBE 1 2 3 4

2. RAZRED / GRAD I GRADITELJSTVO / BIZANT odaberite vježbu

Kazalo

vježba 1	Carigrad, vježba, zagonetka [J. Salamon]
vježba 2	Graditeljstvo, vježbe [J. Salamon]

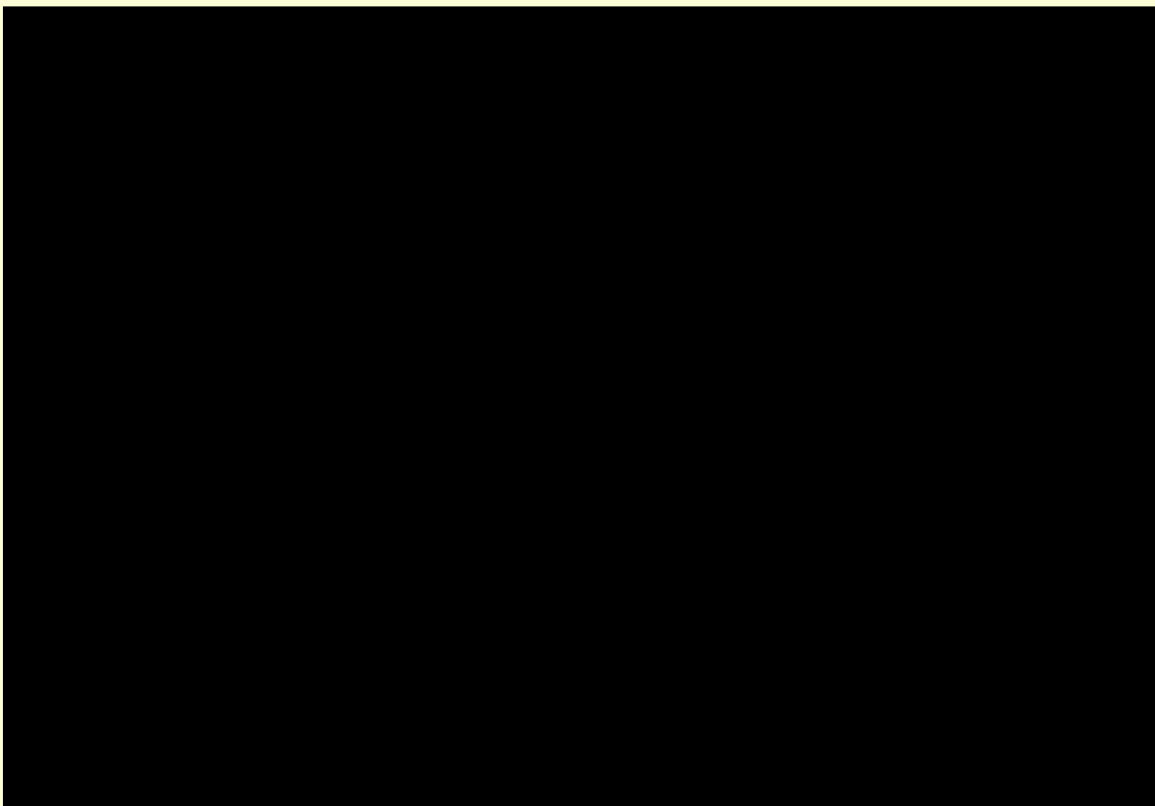
Copyright © Jadranka Damjanov, ZAGREB, 1998/2001.

My Computer

TEACHERS

**W
O
R
K
S
H
O
P**

Pretpostavimo da predajete u pet paralelnih odjeljenja i u jednom biste krenuli obrnutim putem, umjesto rastavljanja i sastavljanja crteža tražiti vezu između cjeline i dijelova. Namjera vam je istražiti i osvijetliti proces gledanja: osvijetliti odnos između doslovnog opažaja i formalnih elemenata umjetničkog djela: osvijetliti djelo kao preobrazbu gledanja.

Odlučujete se za

VJEŽBU 1 → I. RAZRED → CRTEŽ → KAKO GLEDAMO

Pronalaženje detalja, zagonetka, razgovor, demonstracija [1/2-1,2,3]

1. Zid je prekriven fotokopijama velikih povećanja Van Goghovih crteža (3 x broj sudionika). Sudionici dobivaju fotokopije cjeline crteža (ima ih toliko koliko i sudionika). Pozivaju se da traže, odnosno pronađu detalje sa "svojih" crteža i da ih, na fotokopiji cjeline, označe zaokruženo olovkom. Sudionicima se postavljaju ova ili slična pitanja: Kako ste uspjeli naći? Što je razlog da ste tako brzo našli? Koji je bio prvi detalj koji ste uočili/našli? Koji bi ste vi detalji povećali i izvukli i zašto? S onima, koji ne nalaze brzo, treba posebno raditi, usmjeravati im pozornost na neke međusobno slične ili različite elemente, na neke zgusnutosti i razrijeđenosti, na usmjerenja, na *oblike* itd. Tako im se pomaže da osvijeste kako odista gledaju i što odista vide.

2. Nakon što su svi identificirali detalje, voditelj postavlja pitanje: Što ste radili, na koji ste način pronalazili? U kratkom se razgovoru osvjetljava da su se nekim pojedincima nametali shematski aspekti i da su im olakšavali identifikaciju. Voditelj objašnjava da tematski elementi u biti otežavaju pravo viđenje i vrednuje dugo traženje. Upozorava se na preobrazbu u crtežu u pogledu koji dugo i intenzivno traži.

3. Projicira se mikrosnimka fovee (može i crtež oka). Tumači se kako gledamo, što je proces fiksiranja i defiksiranja. Nakon toga se projicira fotografija lica na kojem je označena putanja oka. Tumači se i osvjetljava što se zbivalo tijekom traženja detalja i zašto se transformirao crtež. Nas je pogled uvijek privučen promjenom, uvijek većom privlačnošću i, ako smo nečim posebno potaknuti, traženje će biti intenzivnije i tako broj fiksacija veći, čime se naša "slika svijeta" neprestano mijenja. (U trenutku kada se našao detalj, preobrazba viđenog postala je očita, svjesno doživljena.) Inertnost, zadovoljavanje shemom (*vančanjem*) predstavlja veliku opasnost u istraživanju i konstituiranju svijeta. Upravo zbog toga su detalji, koji su se zbog tematske određenosti na izgled lakše pronalazili, zapravo otežavali zbiljsko, doslovno viđenje crteža, odnosno njegovu adekvatniju rekonstrukciju pogledom.

itd. Na internetu možete naći još 104 reprodukcije (26 cjelina i 78 detalja).

U dočaranju značaja i arhitektonskog bogatstva *Carigrada, Likovna umjetnost 2, str. 83* velika poteškoća predstavlja to što je u današnjem Istanbulu relativno malo sačuvanih antičkih i bizantskih spomenika. Jaru Salamon u **VJEŽBI 1** → **II RAZRED** → **GRAD I GRADITELJSTVO** → **BIZANT** posegnula je za rekonstruiranim primjerima na internetu <http://www.byzantium1200.org/contents.html>. Naš je savjet da osim oko 300 vježbi koje već sada nalazite u MSP-u tražite materijal i na različitim adresama na internetu. Ovo je primjer lako se time koristiti.

Carigrad, vježba, zagonetka [J. Salamon]

■ Varijanta

a) Učenici dobivaju kopije sljepog plana poluotoka Carigrada. Zadatak je precrtati raspored glavnih prometnica i trgova, zidna vrata vidljiva na projekciji. Voditelj za to vrijeme na ploču ispisuje relevantne veličine i odrednice grada (do milijun stanovnika, 21 km zidna, 50 utvrđenih vrata, dva kazalita, osam javnih i 153 privatna kupališta, osam vodovoda, sedesetak crkvi i više tisuća vech kuća, bolnice, svratišta, staraci domovi, besplatna voda i kanalizacija itd.) b) Učenici se dijele u tri grupe. Svakoj grupi daje se jedna veća rekonstruirana karta Carigrada (A3) s trideset ikonica najvažnijih urbanističkih i arhitektonskih djela koja su još prisutna u srednjem vijeku. Pomno se upozorava na raspored prometnica i glavne funkcionalne i vizualne akcente u gradu, pokazujući to na projekciji. c) Svakom se učeniku daje jedna ili više fotokopija jednog imenovanog primjera s navedenim glavnim odrednicama djela koje treba locirati uspoređujući rekonstrukciju ili fotografiju djela s likovnom na karti. Pri tome im se pomaže. Rezultat se bilježi.

Primjeri su: Kasni Rim - Konstantinovo doba: fotografija i rekonstrukcija Teodozijevih zidina (5. st.), rekonstrukcija Zlatnih vrata Konstantinovih starih zidina (4. st.) i Forte Aureje (5. st.), Konstantinova foruma (4. st.), Palaca senata na Konstantinovu forumu (4. st.), Tauri foruma i Teodozijeva luka (6. st.), Valenzova akvedukta (4. st.), hipodroma Septima Severa (2. st.). Tu je i Zeukippos, kupalište i gimnazij (4. st.), svećani ulaz u Cariku palatu rekonstruiran kao i Tetrapilion (4. st.), Sv. Ivan Studij, tlocrt i fotografija (5. st.), Justinijanski spomenici: Sv. Irene, rekonstrukcija, fotografija izvana i iznutra (6. st.), Aja Sofija, rekonstrukcija, fotografija izvana i iznutra (6. st.), Sv. Sergije i Bakh, rekonstrukcija, fotografija izvana i iznutra (6. st.), 19 Akkubita - palaca za gozbe, rekonstrukcija (6. st.), Hrizotriklinis - glavna carska dvorana, rekonstrukcija (6. st.), Carska palata, panorama, rekonstrukcija (6. st.), Justinijanov stup, rekonstrukcija (6. st.), Srednji i kasni Bizant: Bukoleonska palata, rekonstrukcija (9. st.), samostan Konstantina Lipsa, tlocrt i rekonstrukcija (10. st.), crkva Murelacion, fotografija izvana, tlocrt i rekonstrukcija (10. st.), Mangana samostan ili Sv. Georgios, rekonstrukcija (11. st.), crkva Pamakaristos, fotografija izvana, tlocrt i rekonstrukcija (11. st.), samostan Pantokratora, fotografija izvana, tlocrt i rekonstrukcija (12. st.), samostan Kyriotissa, rekonstrukcija (12. st.), crkva Hora, fotografija izvana i rekonstrukcija (6. do 14. st.), Tekfur palaca (13. st.), Sv. Apostoli, fotografija i rekonstrukcija (4.-14. st.) d) Kad su djela locirana uz odgovarajuće brojeve, svakoj se grupi daje zadatak da napiše nekoliko zajedničkih odrednica i zapažanja u svojim primjerima: funkcija, konstrukcija, volumen i prorot. Poziva se svaka grupa da pojedinačno projekcijom prezentira nekoliko primjera koji su joj se najviše sviđali i da ih locira na projekciji plana Carigrada. Voditelj daje po potrebi iscrpnije podatke o primjerima (s. dodatki). e) Otkuže se da se grupa prepoznati graditeljstvo kanog Rima - Konstantinovo doba. Tematizira se pojam funkcionalnosti. Druga grupa prezentira i razdoblje Justinijanovo graditeljstva - pojam prostornosti. Treća grupa obrađuje razdoblje srednjeg i kasnog Bizanta - pojmovi redukcija i umnožavanje. Razdoblja i pojmovi bilježe se na ploču.

■ Varijanta

a) Na projekciji rekonstrukcije srednjovjekovnog Carigrada trideset je bijelih, rednim brojevima označenih lokacija. Svaki učenik dobiva isti takav kopirani tlocrt, te redom svatko izvlači, jedan po jedan, svoj broj - arhitektonski ili urbanistički primjer s grubim opisom smjesta u gradu. Učenik ota uputu uz projekciju više prikaza djela i pokušava ga locirati uz pomoć ostalih. Končno označavamo poziciju, onjstajamo mjesto i funkciju; te se odlučujemo za ključni pojam vezan uz primjer. Nastavlja se do iscrpljenja brojeva. b) Na plod se određuju tri razdoblja kojima pripada graditeljstvo Carigrada te se traži grupiranje primjera prema sintetiziranim odrednicama.

